

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 12/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Павлица, адвокат из ..., против туженог Југословенско речно бродарство АД Београд, чији је пуномоћник Бранко Димић, адвокат из ..., ради поништаја анекса, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2608/17 од 11.05.2018. године, у седници већа одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2608/17 од 11.05.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 468/15 од 14.03.2017. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи Анекс 4. Уговора о раду број .. од 01.09.2002. године, да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место у складу са стручном спремом, знањем и радним способностима, као и да ту тужиоцу накнади трошкове парничног поступка за законском затезном каматом. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.750,00 динара са законском затезном каматом од доношења пресуде до извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2608/17 од 11.05.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке и поништен је Анекс 4. Уговора о раду број .. од 01.09.2002. године, закључен између тужиоца и туженог. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке и одбачена тужба тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца

распореди на радно место у складу са стручном спремом, знањем и радним способностима. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, побијајући је у ставу првом, другом и четвртном изреке, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 2314/18 од 03.10.2018. године одбачена је ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2608/17 од 11.05.2018. године, као недозвољена.

Уставни суд је одлуком Уж-686/19 од 09.03.2023. године, усвојио уставну жалбу привредног друштва Југословенско речно продарство АД Београд и утврдио да је решењем Врховног касационог суда Рев2 2314/18 од 03.10.2018. године, подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, док је у преосталом делу одбацио уставну жалбу. Ставом другим изреке, поништено је решење Врховног касационог суда Рев2 2314/18 од 03.10.2018. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о ревизији подносиоца уставне жалбе изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2608/17 од 11.05.2018. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев подносиоца уставне жалбе за накнаду нематеријане штете. Ставом четвртим изреке одбачен је захтев подносиоца уставне жалбе за накнаду трошкова поступка пред Уставним судом.

Врховни суд је, након одлуке Уставног суда Уж-686/19 од 09.03.2023. године, испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП- а, у вези члана 403. став 2. тачка 2., па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог од 01.09.2002. године и по претходном Анексу бр. 3 Уговора о раду обављао је послове радног места ... у ... са IV степеном стручне спреме. Тужиоцу је достављена понуда за закључење Анекса 4 уговора о раду од 14.08.2015. године којом му је понуђен премештај на радно место ... у ... у Сектору ... за који је предвиђен II степен стручне спреме. У понуди је као разлог премештаја на друго радно место наведена потреба прерасподеле једног радника у Службу ... јер је неколико запослених у овој сужби одустно са рада због различитих околности, као и да је заменик директора Сектора ... уз сагласност извршног директора туженог предложио да се тужилац премести на радно место ... у Сектору Тужилац је прихватио понуду и потписао оспорени Анекс 4 уговора о раду. Правилником о организацији и системизацији радних места код туженог од 05.11.2013. године у Сектору ... утврђено је радно место ... за које је утврђен I, III и IV степен стручне спреме, свих занимања.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су испуњене законске претпоставке за пуноважност оспореног Анекса уговора о раду, с обзиром да је исти закључен у складу са чланом 171. и 172. Закона о раду, као и да суд није овлашћен да цени пословну политику послодавца и интерне потребе за применом другачије организације рада.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и поништио Анекс 4 уговора о раду. По схватању другостепеног суда, у смислу одредбе члана 24 Закона о раду, у ситуацији када су општим актом туженог за рад на одређеним пословима, супротно императивним правилима прописаним законом, утврђена три и то не узастопна степена стручне спреме као прописани узима се најнижи степен стручне спреме утврђен актом за обављање одређених послова. Тужилац је до премештаја на радно место ..., обављао послове са IV степеном стручне спреме, па су одговарајући послови за које је послодавац могао да му понуди измену уговорених услова рада, послови за које је предвиђен IV степен стручне спреме. Оспореним анексом тужиоцу је понуђено обављање послова ... за које је општим актом туженог предвиђен I степен стручне спреме, па се они не могу сматрати одговарајућим пословима у смислу одребе члана 171 Закона о раду.

Правилно је другостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев за поништај оспореног анекса уговора о раду.

Као организатор процеса рада послодавац је у смислу из правила из члана 24 став 2 Закона о раду овлашћен да правилником о организацији и систематизацији послова утврђује организационе делове код послодавца, назив и опис послова, врсту и степен захтеване стручне спреме, односно образовања и друге посебне услове за рад на тим пословима, а може да се утврди и број извршилац. За рад на одређеним пословима, изузетно, могу да се утврде највише два узастопна степена стручне спреме, односно образовања у складу са законом (став 3).

Послодавац може да врши премештај запослених на друге послове, али у случајевима и у процедури одређеној правилима из члана 171. и 172. Закона о раду. Према наведеним нормама, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао када за то постоји оправдама разлог који се тиче потреба процеса и организације рада. Под другим одговарајућим послом у смислу правила из члана 171. став 2. Закона о раду сматра се посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме која је утврђена уговором о раду. Уз анекс уговора о раду, у смислу правила из члана 172. Закона о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора о раду, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора о раду.

Наиме, код премештаја запосленог на други одговарајући посао, у смислу цитираних одредби, не може се сматрати одговарајућим послом посао за чије се обављање алтернативно захтева нижи степен стручне спреме од стручне спреме за коју је запослени закључио уговор о раду. У конкретном случају, тужилац је до премештаја на радно место ... обављао послове ... на које је распоређен са IV степеном стручне спреме, а оспореним анексом поверено му је обављање послова за које је у алтернативи

предвиђен I, III и IV степен стручне спреме, па су назначени послови неодговарајући послови, јер их може обављати по општем акту туженог и радник са I степеном стручне спреме. Послови ... на које тужилац премештен не сматрају се одговарајућим послом јер их према Правилнику о организацији и систематизацији рада код туженог могу обављати и запослени са нижим степеном стручне спреме од стручне спреме коју тужилац поседује, с обзиром да је као услов за обављање ових послова одређен алтернативно I степен стручне спреме, због чега је правилан закључак другостепеност суда да је наведени анекс закључен супротно правилима прописаним одредбом члана 171. Закона о раду из ког разлога је поништен као незаконит.

Неосновани су наводи ревизије да је тужилац испуњавао услов за рад на радном месту ... јер је за те послове алтернативно предвиђен и IV степен стручне спреме, будући да је тужени за обављање наведеног посла утврдио три и то не узастопна степена стручне спреме (I, III и IV степен стручне спреме), а што је супротно императивним прописима, одредби члана 24 став 3 Закона о раду према којој за рад на одређеним пословима, изузетно, могу да се утврде највише два узастопна степена стручне спреме, те се као прописан узима најнижи степен утврђен актом, а што је у конкретном случају I степен стручне спреме, како је то правилно закључио и другостепени суд.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Како се ни осталим наводима ревизије, не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, будући да је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права, то је Врховни суд на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужени није успео у овом поступку.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић